

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 16 listopada 2020 r.

PS-V.431.6.2020.WSus

Pan
Ryszard Stanulewicz
Burmistrz Miasta i Gminy Torzym

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 ze zm. i Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.), w związku z art. 3 ust. 2 i art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23.01.2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1464) oraz art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. w dniu 16.09.2020 r. przeprowadził kontrolę problemową w Urzędzie Miasta i Gminy w Torzymiu, ul. Wojska Polskiego 32, 66-235 Torzym, w zakresie zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowości sporządzania sprawozdawczości.

Kontrolą zostały objęte zagadnienia z zakresu zasadności przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego za okres od 1 października 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny w składzie:

- *Wioletta Suska-Antkowiak* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 116-1/2020 z dnia 11 września 2020 r. - przewodnicząca zespołu kontrolnego,
- *Joanna Kędzior* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 116-2/2020 z dnia 11 września 2020 r. - członek zespołu kontrolnego,
- *Natalia Wojciechowska* – Inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 116-3/2020 z dnia 11 września 2020 r. - członek zespołu kontrolnego.

Przed przystąpieniem do kontroli zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

O terminie przeprowadzenia kontroli zawiadomiono jednostkę kontrolowaną pismem z dnia 10 września 2020 r. (znak: PS-V.431.6.2020.WSus).

(akta kontroli str. 1-18)

Jednostka kontrolowana realizowała zadania zlecone na podstawie:

- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r. poz. 670 ze zm. i Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.),
- Uchwały Nr VI/39/03 Rady Miejskiej w Torzymiu z dnia 02 kwietnia 2003 roku w sprawie Statutu Gminy Torzym,
- Zarządzenie Nr 15.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Torzym z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie powołania Zastępcy Burmistrza,
- Zarządzenie NR 20.2019 Burmistrza Miast i Gminy Torzym z dnia 01 kwietnia 2019 r. w sprawie upoważnienia Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy Torzym do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby postępowań oraz prowadzenia kontroli,
- Zarządzenie NR 19.2019 Burmistrza Miasta i Gminy Torzym z dnia 01 kwietnia 2019 r. w sprawie upoważnienia Zastępcy Burmistrza Miasta i Gminy Torzym do składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych Miasta i Gminy Torzym
- Upoważnienia z dnia 02 lipca 2018 r. pracownika Urzędu Miasta i Gminy Torzym do wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym w szczególności do: przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ujawniania tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. nr 81, poz. 530 z późn. zm.)
- Upoważnienia Nr 26/2019 Pracownika organu administracji publicznej do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania z up. Burmistrza Torzymia.

(akta kontroli str. 19-53)

W toku kontroli ustalono, co następuje:

Zasadność przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rzetelność i terminowość realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz prawidłowość sporządzania sprawozdawczości - oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy jednostka kontrolowana zgodnie z obowiązującymi przepisami przyznawała świadczenia z funduszu alimentacyjnego, czy terminowo przyznawała i wypłacała świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz czy prawidłowo sporządzała w tym zakresie sprawozdawczość. Oceny dokonano na podstawie mierników odnoszących się do kontrolowanego zagadnienia. Badając dokumentację źródłową rodzin, dla których w okresie objętym kontrolą zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego próbowano ustalić:

1. Czy osoba realizująca kontrolowane zadanie posiada stosowne upoważnienie?

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy osoba prowadząca postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego posiada stosowne upoważnienie?*

W Urzędzie Miasta i Gminy w Torzymiu nie została wyodrębniona komórka ds. przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Z wyjaśnień wniesionych przez pracownika Urzędu Miasta i Gminy w Torzymiu wynika, że zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie kontrolowanym realizuje 1 osoba, która posiada upoważnienie do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych z upoważnienia Burmistrza Torzymia. Urząd Miasta i Gminy w Torzymiu, w ramach obowiązków organu właściwego wierzyciela, w myśl art. 8a ustawy przekazywał do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W trakcie trwania czynności kontrolnych dokumentacja została uzupełniona o brakujące upoważnienie z dnia 02 lipca 2018 r. pracownika Urzędu Miasta i Gminy Torzym do wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym w szczególności do: przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania ujawniania tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. nr 81, poz. 530 z późn. zm.)

Nadzór nad prawidłową realizacją wszystkich zadań należących do właściwości Miasta i Gminy Torzym sprawuje Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Torzym, który posiada upoważnienie na mocy Zarządzenia NR 20.2019 z dnia 1 kwietnia 2019 r.

Zatem wszyscy pracownicy realizujący ustawę posiadają stosowne upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 49-54)

2. Zasadność przyznawania świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana przyznawała świadczenia z funduszu alimentacyjnego zgodnie z obowiązującymi przepisami?*

Podczas kontroli analizie poddano losowo wybraną dokumentację 17 rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego (zgodnie z przyjętymi założeniami dotyczącymi doboru próby na kontrole w 2020 r., co 2 teczkę z listy osób, którym w czerwcu 2020 r. wypłacono świadczenie z funduszu alimentacyjnego).

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy z funduszu alimentacyjnego.

Na wnioskach poddanych kontroli, złożonych w sposób tradycyjny (papierowy) widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dane i załączniki, w tym dane dotyczące członków rodziny oraz wiek osoby uprawnionej, oświadczenia dokumentujące wysokość dochodu rodziny, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, odpisy orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia lub oświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły oraz dokumenty potwierdzające utratę lub uzyskanie dochodu oraz ich wysokość.

Ponadto stwierdzono, iż zgodnie z art. 15a ust. 1 ww. ustawy Urząd Miasta i Gminy Torzym samodzielnie uzyskiwał i weryfikował od organów podatkowych, ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, dane lub informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Z danych przekazanych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów za II kwartał 2020r. wynika, że w jednostce kontrolowanej w okresie od stycznia do czerwca 2020 r. z funduszu alimentacyjnego wypłacono ogółem 400 świadczeń na kwotę 150.260 zł.

W czerwcu br. świadczenia przysługiwały dla 35 rodzin, którym wypłacono na osoby uprawnione 65 świadczeń na kwotę 24.590 zł. Łącznie osoby te pobierały świadczenie z funduszu alimentacyjnego na 22 dzieci.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego w badanym okresie zasiłkowym, tj. od 1 października 2019 r. do 30 września 2020 r. przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800 zł. We wszystkich poddanych kontroli sprawach prawidłowo wyliczono dochód rodziny. Wszystkie osoby którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały kryterium dochodowe.

W trakcie kontroli ustalono, że jeden wniosek był niekompletny tj. stwierdzono brak zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji. Z wyjaśnień pracownika wynika, iż zaświadczenie zostało omyłkowo wpięte do innej sprawy. W trakcie czynności kontrolnych dokumentacja została uzupełniona o brakujące zaświadczenie.

Reasumując – Urząd Miasta i Gminy w Torzymiu przeprowadził postępowania w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego z należytą starannością, przyznając świadczenia zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(akta kontroli str. 92-142)

3. Rzetelności i terminowości realizacji przez organ właściwy wierzyciela obowiązków wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kryterium: legalność i rzetelność:

Miernik 1: *Liczba terminowo wydanych decyzji w sprawie świadczenia z funduszu alimentacyjnego w stosunku do liczby decyzji skontrolowanych.*

Miernik 2: *Liczba decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego we właściwej wysokości i na właściwy okres w stosunku do liczby skontrolowanych decyzji o przyznaniu świadczeń.*

Miernik 3: *Liczba przekazanych dłużnikom alimentacyjnym i organom właściwym dłużnika informacji określonych w art. 27 ust 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w stosunku do liczby skontrolowanych decyzji o przyznaniu świadczeń.*

Miernik 4: *Liczba przekazanych wniosków do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w stosunku do liczby skontrolowanych decyzji o przyznaniu świadczeń.*

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego następowało w drodze decyzji administracyjnej. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo, a

sposób ich doręczenia we wszystkich badanych przypadkach odbywał się za pośrednictwem operatora pocztowego listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W kontrolowanej dokumentacji rodzin, prawo do świadczeń ustalano na cały okres świadczeniowy trwający od 1 października 2019 r. do 30 września kolejnego roku kalendarzowego. W 5 z 17 skontrolowanych przypadków, prawo do świadczenia ustalono począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu wierzyciela. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500 zł.

Na podstawie przedłożonych list wypłat za okres od stycznia 2020 r. do czerwca 2020r., kontrolujący stwierdzili, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie.

Podczas czynności kontrolnych starano się ustalić, czy z należytą starannością, rzetelnie i terminowo realizowane były zadania nałożone na organ właściwy wierzyciela w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych. Na podstawie skontrolowanej dokumentacji dłużników alimentacyjnych ustalono, że jednostka kontrolowana, jako organ właściwy wierzyciela przekazywała dłużnikom alimentacyjnym: informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej; informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, wypłaconych osobie uprawnionej zaliczek alimentacyjnych. Ponadto w przekazywanych informacjach organ uprzedzał dłużnika o przekazywaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kontrolujący ustalili, iż w 16 z 17 skontrolowanych przypadkach organ przekazał ww. informacje dla dłużników. W jednym z kontrolowanych przypadków stwierdzono brak wysłanej dla dłużnika informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W trakcie czynności kontrolnych informacja została sporządzona i wysłana do dłużnika alimentacyjnego.

Ponadto organ zobowiązany jest przekazać te same informacje co dłużnikowi także organowi właściwemu dłużnika. W 9 spośród 17 kontrolowanych spraw dłużnicy mieszkali poza miastem Torzym. We wszystkich przypadkach UMiG w Torzymiu przesyłał informacje dotyczące dłużników (informacja o przyznaniu świadczenia osobie uprawnionej, stan zadłużenia dłużnika) organom właściwym dłużnika. Odrębnymi pismami, z datą wydania decyzji o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego, jednostka kontrolowana wysyłała pisma do organów właściwych dłużnika o podjęcia działań zgodnie z art. 3 ust. 5 ustawy.

Reasumując Urząd Miasta i Gminy w Torzymiu w 99% z należytą starannością, rzetelnie i terminowo realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Jednak w 1 przypadku nie wysłano do dłużnika w terminie informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 92-128)

4. Prawdliwość sporządzania sprawozdawczości.

Kryterium: legalność i rzetelność.

Miernik 1: *Czy jednostka kontrolowana rzetelnie, prawidłowo i terminowo sporządzała sprawozdania z realizacji zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego?*

Podczas kontroli analizie poddano kwartalne sprawozdanie rzeczowo – finansowe z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionych do alimentów za II kwartał 2020 r. zamieszczone w CAS, z terminem przekazania do wojewody do 15 lipca

2020 r. Z historii zmian sprawozdania, wynika że UMiG w Torzymiu przekazał przedmiotowe sprawozdanie za pośrednictwem CAS terminowo, tj. 14 lipca 2020 r. o godz. 14:13.

Kontrolujący zbadali poniesione z dotacji celowej z budżetu państwa wydatki na wypłatę świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wydatki poniesione na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego (150.260 zł) wskazane w sprawozdaniu zestawiono z przedłożonymi przez UMiG w Torzymiu listami wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dokonany od początku roku 2020 do 30 czerwca 2020 r. Kontrolującym przedłożono listy wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych od stycznia do końca czerwca 2020 r. opiewających łącznie na kwotę 150.260 zł

Zatem jednostka terminowo sporządziła sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 55-91, 133-141)

Za kryteria oceny posłużyły:

- legalność – w toku kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów prawa w zakresie przyznawania świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
- rzetelność – na podstawie skontrolowanej dokumentacji stwierdzono, iż kontrolowane zadania były realizowane w sposób rzetelny. Niemniej jednak stwierdzono uchybienie w postaci nieterminowego przekazania do dłużnika informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Na tym kontrolę zakończono i dokonano wpisu do książki kontroli pod poz. 4.

Zespół kontrolny po dokonaniu analizy dokumentacji kontrolnej, stwierdził nieterminowe przekazanie do dłużnika informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Z uwagi na stwierdzone uchybienia, zalecam:

- terminowe przekazywanie do dłużnika informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

POUCZENIE

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oczekuję w terminie 30 dni, liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Wojciech Perczak
Wicewojewoda Lubuski